

8246
1768, 27
SPECIMEN

Ab. 83.

CONTINENS

CAPVT IVRIS CONTROVERSVM

DE

INTERROGATORIIS

ADHVC OFFERENDIS

POST FATALE PRODVCTIONIS

QVOD

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITER. DVISVVRG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE VII. SEPTEMBR. ANNO CIOCCCLXVIII.

PVBLICE DEFENDET

IOANNES GOTTLOB VALENTINVS

ZITTAV. LVSAT.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

INSTITUTIONES
PHILOSOPHICAE
SIVE
ARTIS
ARTIFICII
MAGISTER
D. CHRISTIANO HENR. BREYNING
PROFESSOR PUBLICO ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
IN ACADEMIA ALTA SASSONICA
DIE VII. SEPTEMBER ANNO MDCCCLXVIII
LIPSIÆ
JOHANNES GOTTLIEB VALENTINUS
CITAVEVALE

DE
INTERROGATORIIS
AD HVC OFFERENDIS
POST FATALE PRODVCTIONIS.

§. I.

Quae Romanum Ius de *Interrogationibus in iure faciendis* disposuerat, ad propositum nostrum scribendi thema haud pertinent, neque de iis scribere animus est, cum WYBO peculiari Diatriba de *Interrogation. in iure*, Iliada scripserat ad hunc Digestorum titulum. Nobis solum animus est, quasdam ad materiam de interrogatoriis, quibus hodie in foro utimur, obseruatiunculas conscribere thesium loco. Sunt vero *interrogatoria* nostra breuissimae propositiones conceptae, vt ad eas interrogati testes respondeant, partim testium qualitates, partim materiam

riam ipsam probationis vel reprobationis in articulis conceptam continentes. Inde trita est distinctio in *generalia* et *specialia*.

§ II.

Patet vero ex ipsa definitione, *Generalium* hunc esse finem, vt ex iis testium, qui sacramento obstricti ad veritatem revellendam, qualitas accuratius inuestigetur, an apti sint, an habiles satis, vt eorum depositioni fides habenda, an vero ex eorum depositione appareat ad interrogatoria, vel suspectos plane, vel sublestae fidei esse. Neque videntur superflua haec interrogatoria, dummodo nihil quaeratur, quod in testium quaerendorum iniuriam faciat, quippe Actor absque dubio quamuis et sciat, sublestae fidei esse testes, sedulo cauebit, ne quem probationi apponat articulum, qui testium ipsorum qualitatem atque bonitatem decernat. Articuli enim, qui ipsas testium personas concernunt, nihil continent, nisi nomen, aetatem, vitaeque testium conditionem, atque an noscat actorem reumque, Reliqua e. g. an amicus, an cognatus sit litigantis partis, an utilitas simul testis vertatur in lite, an damnum ex iactura causae passurus sit, quaeque sunt reliqua, quae forum seruat, non attingit articulis suis actor, quo dein aduersae parti exceptionum contra testium fidem probatio facilius eriperetur, si haec interrogatoria omitterentur. Neque me mouet iurata testium fides, quae semper in foro exigitur. Haec enim praesumptionem tantum operatur, quae tamen contrariam probationem admittit. Et cum haud raro pateat, quam facilis sit hominum improbitas in peierando, quamque parum, quae iurata promittant fide, seruent, ignoscendum erit aduersario, si in ipsa testium iurata depositione remedia quaerat, quibus nanciscatur contra testium fidem excipiendi occasionem.

§ III.

§. III.

Idem vero mihi comparatum est cum Interrogatoriis specialibus. Equidem scio, rabularum nimium scribendi pruritus interdum efficere, ut ingens copia ad articulos confessorum interrogatoriorum iudici exhibeatur, quam si ex amines, interdum ad quartam, interdum ad octavam numeri partem minui posset. Olim iam in hoc peccasse Aduocatos conicio ex verbis ORDIN. PROC. SAX. VET. Tit. XX. §. 7. Diweil auch die Gezeugniß zu großem Verzug derer Sachen, und mit derer Partheyen vergeblichen Ankosten, hierdurch sehr aufwachsen, wenn darinne viel undienliche weitläufftige Articul und Interrogatorien cumuliret werden, sollen sich die Advocaten bestreissen, daß sie feiner und allein auf dasjenige, darauf der Sachen Grund stehen, articuliren, und hiermit allen unnöthigen Überfluß vermeiden. Quis vero ob abusum interrogatoriorum, quem improbi Rabulae admittunt, usum interrogatoriorum ipsorum abiiceret atque reprobaret. Necessitas vero atque summa eorum utilitas inde patet: Actor enim Articulos probatorios conficiens absque omni dubio satis cautus erit, ne quid in iis ponat, quod suae possit contrarium esse causae. Fac, Titium ex vendito conuenire Caium de pretio, qui negat se contraxisse. Probatione iniuncta inter alios Articulum conficiet. Wahr, daß Kl. N. mit Bekl. N. einen Kauf über sein Stück Feld ic. geschlossen? Wahr, daß Bekl. N. versprochen 50 Thl. Kauf-Geld davon zu zahlen? Wahr, daß Bekl. 5 Thl. Angeld damals an Kl. gezahlet? Adfirmant testes: quis imputabit iudici sententiam ferenti: Das Kl. den Grund der Klage ic. wie recht erwiesen. Ita sane, si nulla oblata interrogatoria. Quid vero? Si per interrogatoria quaesiti testes. Ob Zeuge bey Schließung des Contracts zugegen gewesen? Ob Zeugen selbst gehöret, das Bekl. das Kauf-

Kauf-Geld von 50 Thl. versprochen? Ob Zeuge gesehen, das Besl. 5. Thl. Angeld gegeben? Oder von wem Zeuge solches gehdret? Hi respondeant: se ab actore haec audiuisse, actorem dixisse, se vendidisse agrum quinquaginta thaleris etc. An eandem ferat iudex sententiam? Dubito et recte. Patet et ad veram probationis causam ad interrogatoria examen et necessarium et vtilissimum esse. Saniore vero recte abufum reprobant. Quare non dubito, recte facturum iudicem, si in examine testium ea, quae plane inutilia sunt interrogatoria, neque quidquam ad rem ipsam faciunt, omitat, nec testes quaerat, cum Lex ipsa omne superfluum inutile plane reprobet.

§. IV.

Comprobata ergo Lege haec interrogatoria offerenda vel in probatione in termino *productionis* testium, vel in probatione in termino *reproductionis*, vel ab actore, vel a reo. Hinc et citationi insertur clausula, quibus partes ad terminum productionis aut reproductionis ad iudicem vocantur: Auch daserne ihm gefällig, zuläßige Interrogatoria übergebe. Non ergo necesse est, vt offerat Interrogatoria: at vero si velit offerre, vtique potest, nisi adsit causa, in qua lex non admittat interrogatoria, vt apud nos in probatione pro exoneranda conscientia non admitti possunt interrogatoria specialia.

§. V.

Cum itaque interrogatoria in termino productionis vel forsan etiam ante illum offerri debeant, quod et comprobatur. ORD. PROC. SAX. RECOGN. ad Tit. XX. §. 8. verb.: und sollen solche wenigstens in Termino productionis übergeben

geben n. Recte infertur: Si testes, vt fieri solet producti sint iuramentoque obstricti, amplius aduersarium ad offerenda interrogatoria admitti non posse, etiamsi actor forsan neglexerit contra admissionem interrogatoriorum protestari contumaciamque, si ita dicere fas sit, accusare. Neque iudex si offerantur elapso termino amplius accipere poterit, ob verba, quae causam supra dictae propositionis O. R. continent: Und den Producenten, damit er contra impertinentia et inepta excipiren könne communiciret werden. Si enim testes producti iuramentoque sint obstricti, examinandi sunt, fieri nequit, vt et producenti, cum examen fiat remotis partibus, communicentur, quo suas offerre possit iudici exceptiones, et testes semel ad articulos examinati, postea examinentur ad interrogatoria oblata.

§. VI.

Neque tamen videtur haec regula adeo generalis esse, vt non admittat exceptionem aliquam. Fac enim, termino productionis citatos non comparuisse testes, vt propterea productio facta non sit, productum quem vocant neglexisse offerre interrogatoria vel non comparuisse; quaeritur an liceat adhuc offerre interrogatoria, antequam testes denuo citati compareant. Ex veteri Processu, quo denuo citandi testes producendique erant, nulla dubitandi causa, quin adhuc offerre possit interrogatoria productus; hinc in hanc sententiam etiam olim pronunciarunt *Scabini Lipsienses* teste KAESTNERO in Prompt. Berdoch. v. *Interrogatoria*. An vero post *Ordinationem emendatam* adhuc fieri possit, ambigendum. Verba enim supra citata: *Wenigstens* in Termino Productionis, et ipsa *Ordinatio* illa §. 7. expresse declarat: *Sedoch gebracht es, wenn nur der Producent erschienen, keiner förmli-*

sörmlichen Production derer Zeugen, wie denn auch solche wegen derer abwesenden Zeugen gar nicht nöthig, ic. Produci ergo possunt absentes tanquam praesentes. Videtur ergo aduersarius admitti non posse si post terminum interrogatoria offerat. Sed salua res est, et puto iuris ante *Recognitionem ordinationem* adhuc applicationem fieri posse. Nam cum ideo in termino ipso peragenda sit Interrogatoriorum oblatio, vt Productus exceptiones contra impertinentia et inepta offerre possit: et testibus emanantibus noua insinuanda sit citatio, nihil obstat; si ante terminum, quo denuo vocati testes comparent offerrantur Interrogatoria, quo minus adhuc excipere possit contra interrogatoria oblata, si impertinentia sint atque captiosa, cum ea cum Producente possint communicari.

T A N T V M.

ULB Halle

3

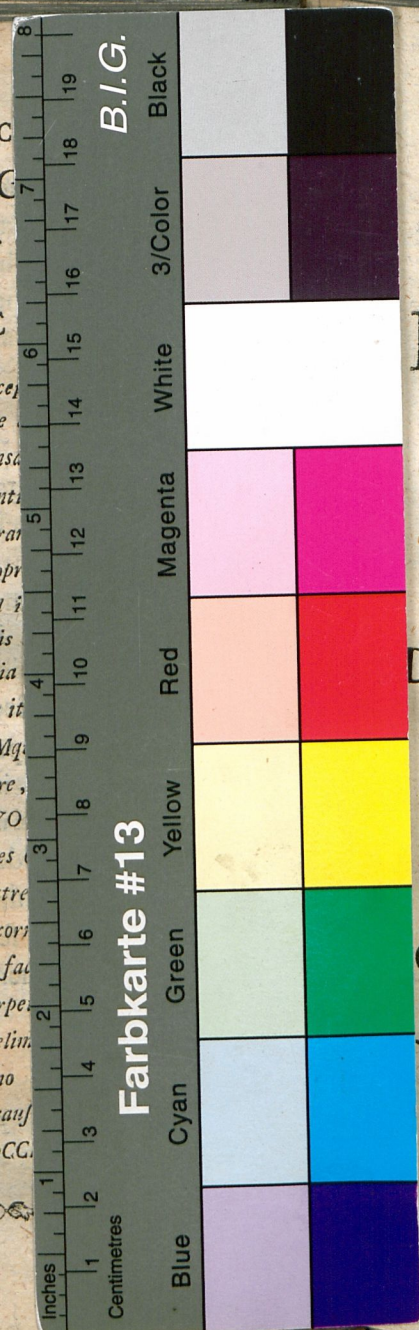
005 880 491

VD18

1768, 27

Ms. 85

SPECIMEN
CONTINENS
CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
DE
INTERROGATORIIS
ADHVC OFFERENDIS
POST FATALE PRODVCTIONIS
QVOD
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISVVRG.
SOCIO
IN AVDITORIO PETRINO
DIE VII. SEPTEMBR. ANNO MDCCCLXVIII.
PVBLICE DEFENDET
IOHANNES GOTTLOB VALENTINVS
ZITTAV. LVSAT.

LIPSIÆ
EX OFFICINA LANGENHEMIA.

